

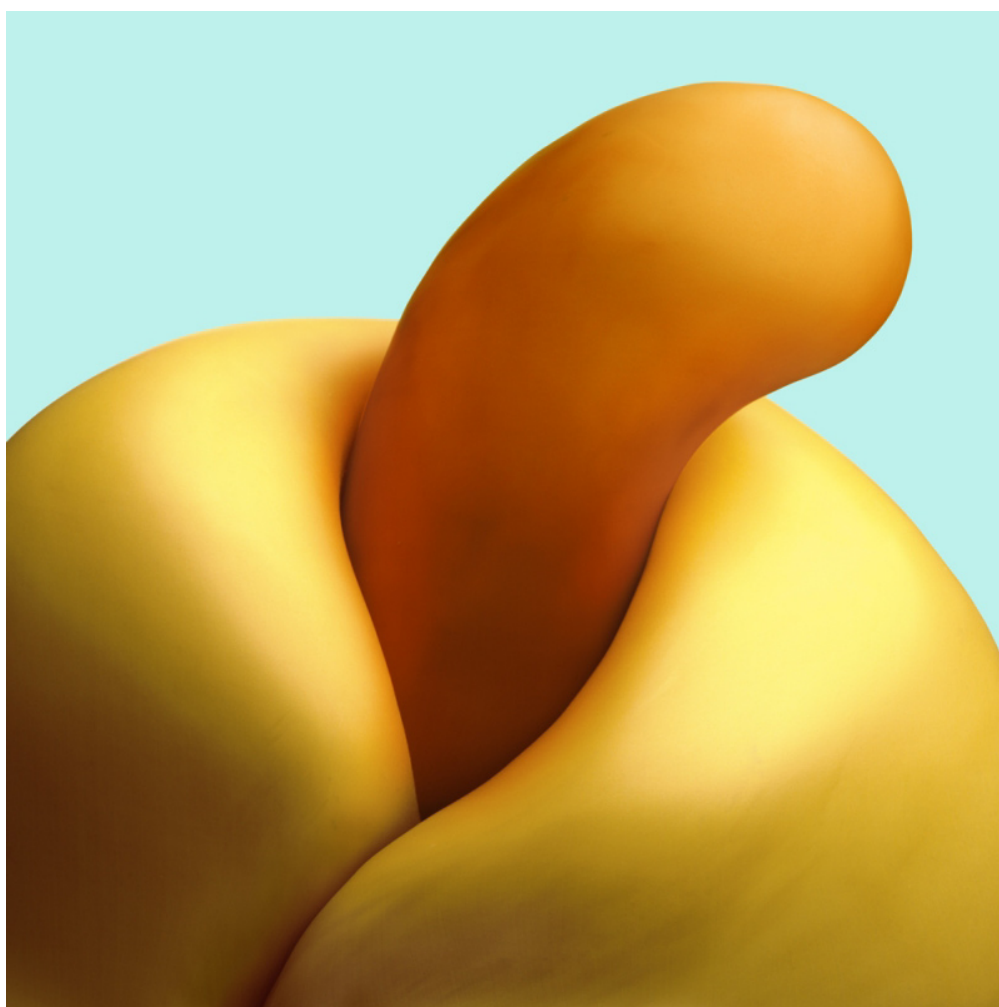
Upphovsman; Hans Hedberg; Fotografins Hus, Stockholm, 6/9-12/10, 2012

Artikel (Hans Hedberg) Curator, intervjufilm (med Olof Glemme)

Bengt O Pettersson/BOP

Bengt O. Pettersson - BOP

6:e september - 12:e oktober 2012

Form follows function
Louis Henry Sullivan (1896)

...nach Auschwitz ein Gedicht zu schreiben, ist barbarisch...
Theodor Adorno, *Prismen*, (1955)

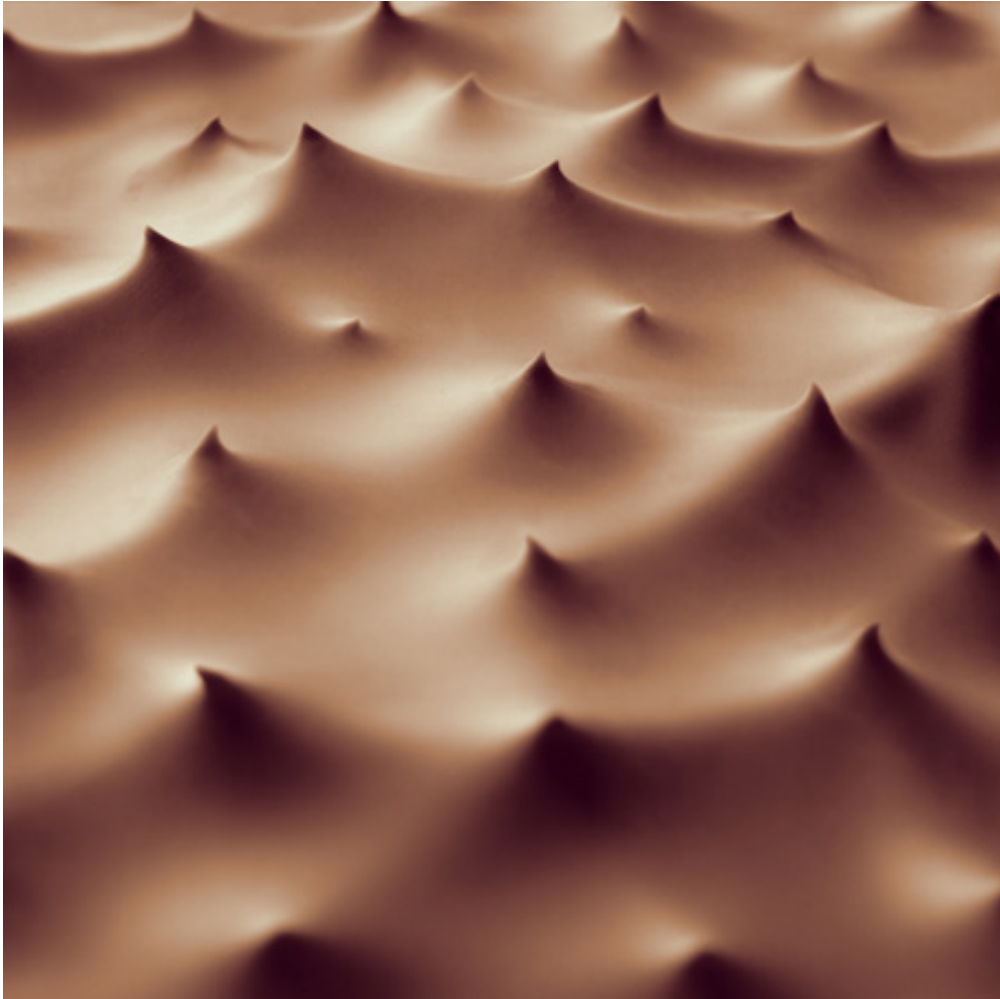
Det är 20 år sedan Bengt O. Pettersson visade sina bilder på Fotografiska muséet i Stockholm i en gruppställning, 5+1, sammanställd av Leif Wigh. Mellan den utställningen och det som nu visas på Fotografins Hus ligger ett digitalt fyrverkeri som förvandlat förutsättningarna för fotografisk produktion i grunden. Ingen konstnär har varit opåverkad. En del har blivit bländade, en del bildknappa. Bengt O. Pettersson var tidig med att använda den digitala tekniken, men har inte ställt ut på två decennier.

Ifråga om naturrepresentation, där det typiska är syftet med gestaltningen, har det konventionella fotografiet historiskt kommit till korta. Ofta rymmer ett fotografi så mycket information, egenheter och nyanser att det omöjliggör typologin. Så har varit fallet när det gäller avbildningar av både flora och fauna, där målningar, akvareller och teckningar har varit överlägsna för att synliggöra det typiska. Ett mästerverk i genren är de finska bröderna von Wrights 178 litografier i *Svenska Foglar* (1838).

Bengt O. Petterssons svampbilder - ett pågående arbete med hittills sextioalet verk - äger en liknande klarhet som von Wrights. Omsorgsfulla exponeringar ur olika vinklar fogas sömlöst samman till en enhet vilken gör att ovansida och undersida kan iakttas samtidigt. Denna minutiösa manipulation får svamparna att stiga fram som betecknande, vanliga, typiska.

Men ändå saknas inte det utpräglade. Precisa ljussättningar, sorgfälligt arbete med ytor och former, ger svamparna också individuella särdrag. På detta sätt nyanseras också det människocentrerade perspektiv som sedan Linné finns i varje typologi över naturen, där systematiken och nyttan, för människan, varit bärande.

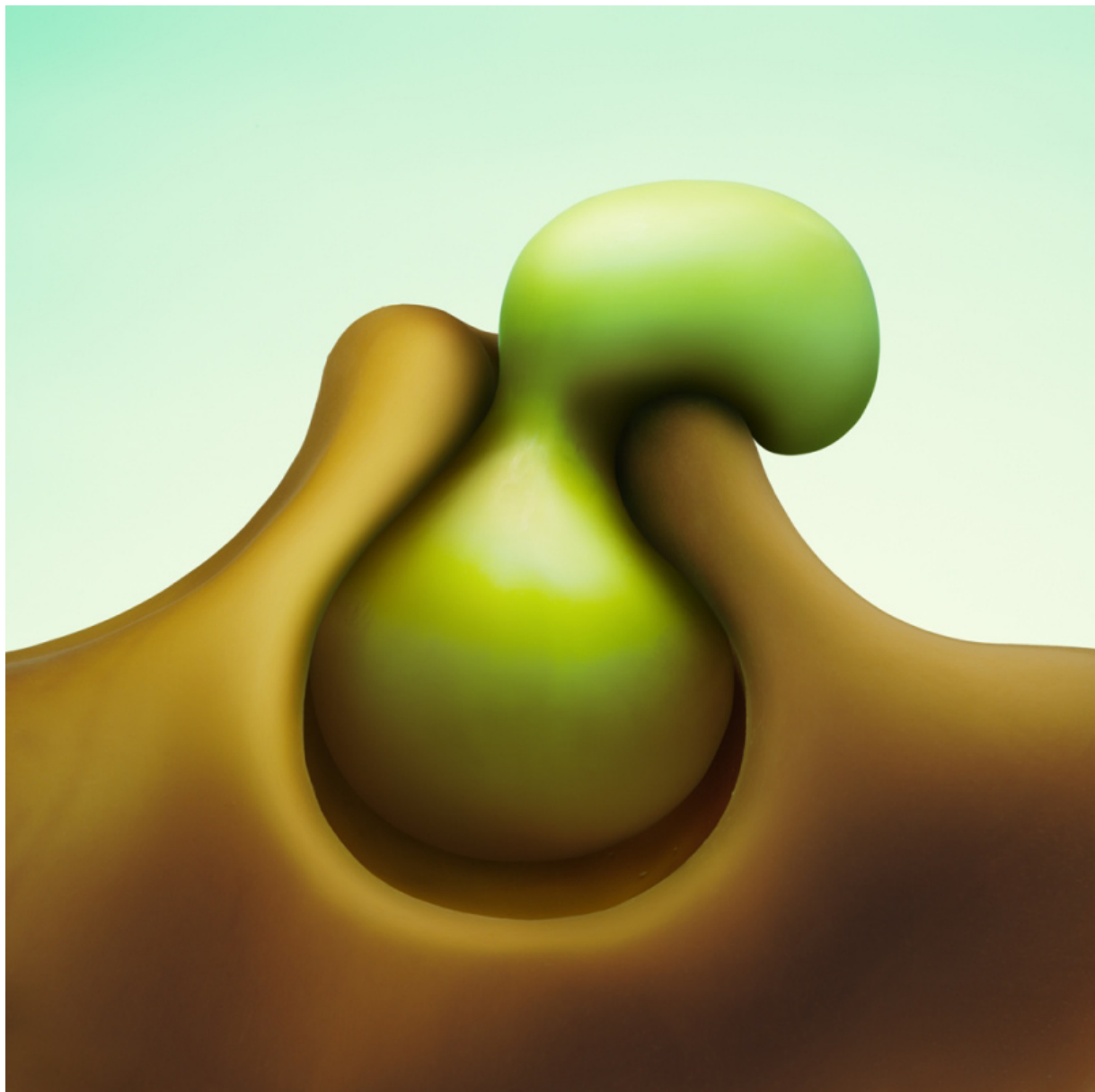
Den andra serien kännetecknas av abstraktion och reduktion. Tillsammans utgör de bilderna ett laboratorium där olika fragment vagt eller påtagligt kan associeras till kroppsdelar eller kroppens funktioner.

Vad pågår inom oss? Livet, det som ger andetag och drömmar, verkar resa inkognito. Den kunskap vi äger om världen och dess katastrofer motsvaras ännu inte av insikter om våra kroppars tillstånd. Organens organisation och produktion, förfall och prognos är dolda. Ordningen av aminosyrorna, transkriptionen, replikerna på den genetiska koden, dess effekter på människans stomme och i förlängningen på hennes varseblivning och mardrömmar, vanor och begär, är i detalj okända. Bengt O. Petterssons digitalt bearbetade fotografier väcker mer farhågor än förhoppningar om tillståndet i denna osynlighet. Produktionen av protein verkar stundtals ha löpt amok. Livet i sig ter sig okuvligt, men kanske inte längre igenkännbart. Istället abnormt utstuderat och förenklat ner till sina enskilda beståndsdelar. Ett planschverk över fysisk, oböjlig strävan och tydliga affekter.

Bengt O. Petterssons abstraherade bilder av kroppar är olikt det mesta, betraktaren känner kanske ovana och motstånd. Men de saknar inte ett sammanhang. 1949 samlade den tyske medicine doktorn Otto Steinert en grupp fotografer med ett gemensamt estetiskt program under beteckningen Fotoform. Det uppseendeväckande med denna grupp, som under ett decennium kom att dominera den tyska fotografiska scenen, var att de använde fotografiet till att skapa abstraherade bilder, med en betoning på formmässiga aspekter. Många uppfattade det som en bakvänd anakronism och verklighetsflykt från krigets efterdyningar. Tidigare hade ungraren Moholy-Nagy, verksam vid Bauhaus och den amerikanske, dadaisten/surrealisten Man Ray gjort abstrakt fotografi.

I Sovjetunionen komponerade Alexander Rodchenko om verkligheten som om den var en leksak. Svensken Christer Strömholm, var medlem i Fotoform-gruppen under pseudonymen Christer Christian. Hans tidiga fotografi var påtagligt abstraherande, ett förhållningssätt han återvände till vid slutet av sitt liv. Parallellt med den abstraherande fotografien finns en målerisk tradition med olika förtecken; allt från ryssen Malevitjs svarta kvadrat (1913) till 1940 och 50-talets abstrakta expressionister, vissa med anspråk på att gestalta ett möte mellan gud och människa, ge form till en andlig ordning, en nyckel till naturen i sig. Kanske abstraktionen är en reaktion, om än tillfällig och i oordnad flykt, på det påstående - i utvidgad form - som Theodor Adorno ställer upp efter kriget; vilken konst blir möjlig efter Auschwitz?

Bengt O. Petterssons bilder både skriver in sig i och förhåller sig främmande till denna omfattande tradition. Färg och form är vitalt. Men en andlig färgkombination och gudomlig komposition likt det som destillerats ur vissa av högmodernisterna? Knappast. Snarare motsatsen. Eller inte alls. Fotografiets förhållande till den inre eller yttre verkligheten är en ständigt återkommande fråga vars svar fortfarande går såväl avsändare som mottagare.

Men den som obetänksamt trampar på svampar bör vara på sin vakt. Framtiden kanske tillhör svamparna.

Hans Hedberg

Bengt O. Pettersson är född 1965 i Sundsvall. Han examinerades från Akademin för Fotografi på Konstfack i Stockholm 1988.

Några sakupplysningar om sammanhanget för de utställningar som curerats på Fotografins Hus.

Fotografins Hus infrastruktur är finansierad av Stockholms stad och Statens kulturråd. Allt arbete utförs ideellt av Olof Glemme och Hans Hedberg, en anställd står för öppethållande. Inför varje budgetår görs ansökningar om medel för nästkommande år hos Stockholms stad och Statens Kulturråd. Ansökningarna bedöms kollegialt av referensgrupper bestående av framstående konstnärer och kulturarbetare, vilka tar ställning till hela den planerade utställningsverksamheten, samt även sätter denna i relation till det som visats under tidigare verksamhetsår. Referensgrupperna arbetar med olika kriterier, men främst handlar det om konstnärlig kvalitet. Beslut fattas sedan av Stockholms stads kulturnämnd respektive Statens kulturråds generaldirektör. Sedan Olof Glemme och Hans Hedberg tog över verksamheten 2010 har om-sättningen mer än fördubblats.

Fotografins Hus har en internationell profil. Ambitionen är att introducera internationellt etablerade konstnärskap som ännu inte är kända för en svensk eller skandinavisk publik, eller att ställa ut oetablerade svenskar. Det förstnämnda arbetet genomförs i samarbete med ambassader och kulturinstitut, vilka ofta bidrar ekonomiskt för att projekten skall kunna genomföras. För att få en närmare uppfattning om de utställda konstnärernas kvalitet kan man besöka deras hemsidor.

- I normalfallet produceras och cureras utställningarna av Olof Glemme och Hans Hedberg tillsammans.
- Likaså produceras och redigeras som regel en intervjufilm med den utställande konstnären (15-20 min) som visas i galleriet (med svensk översättning), också detta i samarbete mellan Glemme/Hedberg.
- Dessutom skrivs en introducerande text till utställningen, på svenska och engelska av Hans Hedberg vilken interfolieras med konstnärens bilder och sänds ut i ett e-postutskick till cirka 3000 adresser, även internationellt.
- Dessutom görs ett traditionellt brevutskick till cirka 300 adresser i form av en mindre trycksak med text och bilder.

Verksamheten bedrivs i ändamålsenliga och vackra lokaler i ett sjuttonhundratals hus på Skeppsholmen i Stockholm, i närhet till Moderna museet, Nationalmuseum, Kungl. Konsthögskolan, Arkitekturmuseet och Östasiatiska museet.

Utställningarna recenserar som regel av riksmedia; exempelvis, SvD, DN, SR (Kulturnytt) SVT (Kulturnyheter) m.fl.